

Nr 42

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ökat rättsskydd i skattefrågor genom förstärkning av JO-ämbetet, m. m.

I två inom riksdagen väckta motioner, nr 453 i första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* och nr 545 i andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.*, har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning beträffande möjligheterna till stärkande av den enskilde medborgarens rättsskydd i skattefrågor genom tillsättandet av en särskild befattningshavare vid JO-ämbetet, beredande av full insyn för JO-ämbetet i samtliga skattemyndigheters verksamhet samt beträffande ökade möjligheter för allmänheten att i skattefrågor erhålla råd och anvisningar t. ex. av tjänstemännen vid länsstyrelsernas skatteavdelningar, i enlighet med vad i motionerna anförts.

Motionerna har i vad de avser förstärkning av personalen hos JO-ämbetet hänvisats till bankoutskottet och i övrigt till bevillningsutskottet.

Beträffande motiveringen för det framställda yrkandet hänvisas till motionen II: 545.

Över motionerna har av bevillningsutskottet inhämtats yttranden från justitieombudsmannen och 1963 års JO-utredning. Innehållet i dessa yttranden redovisas i bevillningsutskottets betänkande nr 61.

Utskottet. På grundval av bl. a. två vid 1962 års riksdag väckta motioner av väsentligen samma innebörd som de nu föreliggande beslöt 1963 års riksdag att hos Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig och förutsättningslös utredning angående riksdagens ombudsmannaämbetets framtida organisation och verksamhetsformer. Med anledning härav tillkallades 1963 års JO-utredning, vars direktiv utgöres av vad sammansatta konstitutions-, banko- och första lagutskottet vid 1963 års riksdag yttrade i sitt betänkande nr 1.

Såsom framgår av utredningens yttrande över de nu förevarande motionerna kommer utredningen att inom ramen för sina direktiv beakta de skattskyldigas intresse av att få sina tillbörliga krav på rättsskydd i skatteärenden uppfyllda. Tanken att förstärka JO-ämbetet med en biträdande ombudsman för skattefrågor har förts in i utredningsarbetet redan genom de nämnda motionerna från år 1962. Det nu framförda yrkandet om en utredning beträffande möjligheterna att stärka rättsskyddet i skattefrågor genom tillsättandet av en särskild befattningshavare vid JO-ämbetet synes

alltså redan vara tillgodosett. JO har i sitt remissyttrande uttryckt önskemålet att en särskild tjänst såsom byråchef för skatteärenden genast skall inrättas vid JO-ämbetet. Utskottet förutsätter att även denna fråga prövas av JO-utredningen.

Omfattningen av JO:s kontroll över skattemyndigheterna är beroende också av de rättsregler som begränsar JO:s granskning av dessa myndigheters verksamhet. I första hand märkes härvidlag § 113 regeringsformen, som tillförsäkrar taxeringsmän skydd mot åtal för åtgärder vid taxering och debitering. Frågan om bibehållandet av denna och andra bestämmelser som inskränker skattemyndigheternas ansvar har aktualiserats även genom de i anslutning till här behandlade motioner väckta motionerna I: 454 och II: 544. I sitt utlåtande över dessa (nr 26) har konstitutionsutskottet under hänvisning till bl. a. det pågående arbetet på en författningsreform konstaterat, att ifrågavarande spörsmål i skilda sammanhang är under utredning eller övervägande.

Utskottet finner med hänsyn till här redovisade omständigheter icke skäl att tillstyrka en förnyad anhållan om utredning rörande JO-ämbetet utan hemställer,

att motionerna I: 453 och II: 545, såvitt desamma hänvisats till bankoutskottet, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 november 1964

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Schmidt, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Palm, Nils Theodor Larsson, Gorthon* och Augustsson;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Sköldin, Persson i Skänninge*, Berglund*, fru Renström-Ingenäs, herrar Larsson i Umeå, Bengtsson i Landskrona och Börjesson i Falköping.

* Ej närvarande vid justeringen.